

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету
Міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу
доц. Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

серпень 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Управління регіональним розвитком туризму»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський)
галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
(шифр і назва)
спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова/ за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

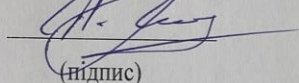
29 серпня 2023 року, протокол № 1

Розробник програми: Парфіненко Анатолій Юрійович – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від 28 серпня 2023 року, № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

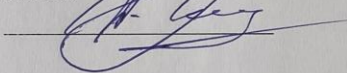

(підпис)

доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес»

Гарант освітньої освітньо-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес»

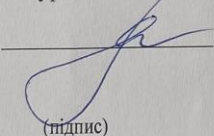

доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від 29 серпня 2023 року, № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

доц. Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Управління регіональним розвитком туризму» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни «Управління регіональним розвитком туризму» є формування професійних знань з теорії і методології управління регіональним розвитком туризму. Ознайомлення із сучасними моделями управління регіональним розвитком туризму. Вивчення теоретико-методичних основ створення і реалізації концепцій, стратегій, програм і планів розвитку туризму на регіональному рівні.

1.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Управління регіональним розвитком туризму» є формування наступних компетентностей:

- формування загальних компетентностей:

ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
30 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	год.
Лабораторні заняття	
	год.
Самостійна робота	
105 год.	138 год.
в т. ч. індивідуальні завдання	
Курсова робота – 30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

РН 2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН 3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН 4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН 6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН 7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

РН 8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН 9. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН 10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН 11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

РН 12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними дестинаціями на національному, регіональному та локальному рівнях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи розвитку туризму на регіональному рівні

Тема 1. Туризм як об'єкт регіонального управління

Характеристики туризму як системи і об'єкта управління. Особливості взаємодії туризму з економікою регіону. Атракції та атрактори. Атрактори як ядро управління розвитком туризму. Механізми розвитку атракторів.

Тема 2. Державна регіональна політика як головний інструмент управління регіональним розвитком туризму

Об'єктивні передумови необхідності регіональної політики. Основні підходи до розуміння регіональної політики. Цілі та завдання державної регіональної політики в Концепції державної регіональної політики та Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року. Об'єкт та суб'єкти регіональної політики. Принципи державної регіональної політики. Стратегічні завдання регіональної політики України. Структурні компоненти регіональної політики. Європейський досвід формування та реалізації регіональної політики.

Тема 3. Інституційні основи управління регіональним розвитком туризму

Повноваження органів регіонального управління та місцевого самоврядування. Управління регіональним розвитком туристичної галузі в країнах світу. Роль міжнародних організацій в регулюванні й управлінні туристичною діяльністю. Організаційна структура управління регіональним розвитком туризму. Форми, методи та механізм регулювання і управління регіональним розвитком туризму.

Розділ 2. Розробка та економічне обґрунтування регіональних програм розвитку туризму

Тема 4. Концептуальні основи планування розвитку туризму

Сутність планування та його роль у розвитку туризму. Механізм планування. Обґрунтування мети планування розвитку туризму. Основні етапи процесу планування. Основні рівні туристичного планування.

Тема 5. Види планування

Директивне та індикативне планування. Довгострокове, середньострокове та короткотермінове планування. Стратегічне, тактичне та оперативне планування. Принципи планування. Методи планування.

Тема 6. Стратегічне планування розвитку туризму в регіоні

Стратегічне планування як процес. Стратегічне планування розвитку туризму і його місце у системі регіонального управління. Регіональний моніторинг розвитку туризму.

Тема 7. Ресурсне забезпечення регіонального розвитку туризму

Плановий підхід к виявленню и структуризации туристских ресурсов. Системный підхід к целевому формированию и использованию туристских потенциалов региона. Кадастр туристских ресурсов как основа планирования устойчивого развития туризма в регионе.

Тема 8. Програмно-цільовий підхід як процедура стратегічного управління розвитку туризму в регіоні

Сутність та види державних цільових програм. Характеристика основних підходів до розробки державних цільових програм. Рекреаційно-географічний підхід. Маркетингово-аналітичний підхід. Цілі та завдання регіональних цільових програм. Основні особливості цільових програм розвитку туризму в регіоні. Типова структура цільової програми. Основні типи показників цільової програми. Вибір регіональних проблем для розв'язання на основі цільової програми. Визначення ефективності цільової програми.

Тема 9. Територіальний маркетинг як інструмент управління регіональним розвитком туризму

Сутність регіонального маркетингу. Маркетинговий підхід до формування туристичного продукту регіону. Інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального маркетингу.

Тема 10. Стратегії покращення територій Ф. Котлера та їх адаптація до регіонального розвитку туризму

Стратегія самобутності території. Стратегія «територія як відлагоджене середовище». Стратегія «територія як постачальник послуг». Стратегія «територія як зона відпочинку і розваг».

Тема 11. Брендінг як інструмент активізації регіонального туризму

Брендінг території. Шестикутник національних брендів С. Анхольта. Anholt-Gfk Roper Nation Brands Index (NBI). Мета та завдання брендінгу території. Чинники розвитку бренда території. Бренд міста. Бренд як стратегічний план розвитку території.

Розділ 3. Сучасні форми просторової організації туризму

Тема 12. Концепція туристичної дестинації

Теоретико-методичні підходи до визначення сутності і управління туристичними дестинаціями. Конкурентні переваги дестинацій. Дестинація як територіально-сфокусований розвиток суб'єктів туристичного бізнесу. Класифікація туристичних дестинацій. Дестинація як комплексний продукт. Основні рівні туристичного продукту дестинації. Маркетингова стратегія дестинації.

Тема 13. Концепція рекреаційно-туристичного кластеру

Кластерна модель організації туристичної діяльності в регіоні. Напрямки участі уряду у створенні кластерів. Механізм формування туристичного кластеру. Участь у туристичному кластері як чинник конкурентоспроможності підприємства. Цілі та завдання туристичних кластерів. Переваги кластерної моделі організації туристичного бізнесу. Основні сектори туристичного кластеру. сектор виробництва туристичних послуг; сервісний сектор; допоміжний сектор; сектор забезпечення життєдіяльності туристичного кластеру. Класифікація туристичних кластерів.

Тема 14. Концепція інтегрованого управління приморськими територіями

Сутність концепції «інтегрованого управління приморськими територіями». «Європейський кодекс управління для приморських зон». Основні принципи концепції інтегрованого управління. Основні завдання інтегрованого управління приморськими територіями: сприяння сталому використанню ресурсів приморської зони; збалансування попиту на ресурси приморської зони; розв'язання конфліктів, що виникають у процесі використання приморської зони; сприяння «чутливому», з погляду збереження довкілля, підходу до використання приморської зони; сприяння стратегічному плануванню для узбережжя. Стратегія Європейського Союзу з інтегрованого морського управління: можливості для приморських регіонів України.

Тема 15. City Tourism: стратегічний елемент міського планування та управління

Сутність і чинники розвитку міського туризму. Проект ЮНВТО «Міста» та «Стамбульська декларація» ЮНВТО (2012 р.) про міський туризм. Проект «European Cities Marketing». Основні сегменти міського туризму: культурно-пізнавальний, діловий, подієвий, лікувально-оздоровчий. Освітній туризм як сегмент міського туризму. Міжнародний досвід розвитку міського туризму.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма		Заочна форма	
	Усь	у тому числі	Усь	у тому числі

	ого	л	п	і н д	ср	ого	л	п	і н д	ср
Розділ 1. Генеза туризмологічного знання										
Тема 1. Туризм як об'єкт регіонального управління	7	2	-		5	7	-	-		5
Тема 2. Державна регіональна політика як головний інструмент управління регіональним розвитком туризму	7	2	-		5	5	-	-		5
Тема 3. Інституційні основи управління регіональним розвитком туризму	9	2	2		5	5	2	-		10
Разом за розділом 1	23	6	2		15	17	2	-		20
Розділ 2. Розробка та економічне обґрунтування регіональних програм розвитку туризму										
Тема 4. Концептуальні основи планування розвитку туризму	9	2	2		5	7	2	-		5
Тема 5. Види планування	7	2	-		5	5	-	-		10
Тема 6. Стратегічне планування розвитку туризму в регіоні	9	2	2		5	5	2	-		14
Тема 7. Ресурсне забезпечення регіонального розвитку туризму	9	2	2		5	6	-	-		5
Тема 8. Програмно-цільовий підхід як процедура стратегічного управління розвитку туризму в регіоні	4	2	2		-	8	2	-		5
Тема 9. Територіальний маркетинг як інструмент управління регіональним розвитком туризму	13	2	1		10	7	2	-		5
Тема 10. Стратегії покращення територій Ф. Котлера та їх адаптація до регіонального розвитку туризму	7	2	-		5	8	2	-		5
Тема 11. Брендінг як інструмент активізації регіонального туризму	9	2	2		5	7	-	-		9
Разом за розділом 2	67	16	11		40	53	10	-		58
Розділ 3. Сучасні форми просторової організації туризму										
Тема 12. Концепція туристичної дестинації	7	2	-		5	8	-	-		10
Тема 13. Концепція рекреаційно-туристичного кластеру	4	2	-		5	7	-	-		5
Тема 14. Концепція комплексного управління узбережними територіями	6	2	-		5	7	-	-		5
Тема 15. City Tourism: стратегічний елемент міського планування і управління	9	2	2		5	8	-	-		10
Разом за розділом 3	30	8	2		20	30	0	-		30
Написання курсової роботи	30	-	-		30	20	-	-		30

Усього годин	150	30	15	-	105	150	12	-	-	138
---------------------	------------	-----------	-----------	----------	------------	------------	-----------	----------	----------	------------

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Державна регіональна політика як головний інструмент управління регіональним розвитком туризму	2
2.	Інституційні основи управління регіональним розвитком туризму	2
3.	Концептуальні основи планування розвитку туризму Аналіз існуючих концепцій, стратегій та програм розвитку туризму в регіонах України	2
4.	Види та принципи планування	2
5.	Стратегічне планування розвитку туризму в регіоні	2
6.	Територіальний маркетинг як інструмент управління регіональним розвитком туризму	2
7.	Брендінг як інструмент активізації регіонального туризму	2
8.	Захист курсових робіт з дисципліни	1
	Разом	15

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка аналітичної довідки «Аналіз стану розвитку туризму в регіоні»	10	15
2.	Розробка складової частини кадастру туристичних ресурсів регіону	10	14
3.	Підготовка презентацій в рамках теми: «Стратегічне планування розвитку туризму в регіоні»	10	15
4.	Розробка регіонального туристичного бренда	10	15
5.	Територіальний маркетинг регіону	10	15
6.	Аналіз діяльності міських туристичних офісів країн Центральної та Східної Європи: case-study	10	15
7.	Написання курсової роботи	30	34
8.	Робота з книгою: Sharma K.K. Tourism and Regional Development, 2007	15	15
	Разом	105	138

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання студента є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується разом із складанням підсумкового іспиту чи заліку із даної навчальної дисципліни. Метою такого виду роботи виступає самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Для покращення підготовки майбутнього спеціаліста, поглиблення запропонованого під час лекцій матеріалу застосовуються такі види індивідуальних завдань як реферати, аналітичні огляди, курсові роботи, тощо. Тому, для засвоєння навчального матеріалу курсу «Управління регіональним розвитком туризму» студентам пропонується виконати курсову роботу за індивідуальною темою. Робота виконується українською мовою. При оформленні такого виду робіт слід користуватися методичними рекомендаціями до виконання курсових робіт з дисципліни «Управління регіональним розвитком туризму».

Загальний обсяг роботи 30-40 сторінок.

Навчально-дослідна робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину, яка складається з двох розділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо є).

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаної роботи - захист курсової роботи.

Захист роботи проходить в наступному порядку:

- доповідь студента тривалістю до 8 хвилин;
- відповіді на питання викладача і присутніх на захисті;
- відповіді студента на зауваження керівника. Доповідь структурно складається з трьох частин:
  - вступ – 1-2 хвилини (короткий зміст вступу до роботи, обґрунтування вибору теми, мета, задачі, методика дослідження і та ін.);
  - інформація про виконану роботу – 3-4 хвилини (послідовно за розділами основної частини, що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано і т.ін.);
  - повний виклад результатів дослідження, що складають предмет захисту 1-2 хвилини (висновки, тобто зміст висновку роботи).

При оцінці роботи враховується глибина опрацювання і широта обхвату теми, ступінь використання джерел, уміння аналізувати зібраний матеріал, письменність і стиль викладу, якість технічного оформлення роботи, якість доповіді студента і його відповідей на питання та критичні зауваження. Роботу оцінюють на закритому засіданні комісії.

Захищені курсові роботи передаються на кафедру, де вони зберігаються згідно з вимогами до такого виду документів.

Індивідуальні завдання (Теми курсових робіт)

1. Розробка стратегії розвитку дитячо-юнацького туризму в Харківській області.
2. Розробка стратегії розвитку краєзнавчого туризму в Харківській області.
3. Розробка стратегії розвитку молодіжного туризму в Харківській області.
4. Розробка стратегії розвитку сімейного туризму в Харківській області.
5. Розробка стратегії розвитку культурно-пізнавального туризму в Харківській області.
6. Розробка стратегії розвитку подієвого туризму в Харківській області.
7. Розробка стратегії розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Харківській області.
8. Розробка стратегії розвитку спортивного туризму
9. Розробка стратегії розвитку релігійного туризму
10. Розробка стратегії розвитку сільського зеленого туризму
11. Розробка стратегії розвитку екологічного туризму
12. Розробка стратегії розвитку пригодницького туризму
13. Розробка стратегії розвитку велотуризму в Харківській області.
14. Розробка стратегії фестивального туризму
15. Розробка стратегії пішого туризму в Харківській області.
16. Розробка стратегії розвитку туризму в Балаклійському районі Харківської області.
17. Розробка стратегії розвитку туризму в Барвінківському районі Харківської області.
18. Розробка стратегії розвитку туризму в Богодухівському районі Харківської області.
19. Розробка стратегії розвитку туризму в Борівському районі Харківської області.
20. Розробка стратегії розвитку туризму в Валківському районі Харківської області.
21. Розробка стратегії розвитку туризму в Великобурлуцькому районі Харківської області.
22. Розробка стратегії розвитку туризму в Волчанському районі Харківської області.

23. Розробка стратегії розвитку туризму в Дворічанському районі Харківської області.
24. Розробка стратегії розвитку туризму в Дергачівському районі Харківської області.
25. Розробка стратегії розвитку туризму в Зміївському районі Харківської області.
26. Розробка стратегії розвитку туризму в Золочівському районі Харківської області.
27. Розробка стратегії розвитку туризму в Ізюмському районі Харківської області.
28. Розробка стратегії розвитку туризму в Коломацькому районі Харківської області.
29. Розробка стратегії розвитку туризму в Краснокутському районі Харківської області.
30. Розробка стратегії розвитку туризму в Куп'янському районі Харківської області.
31. Розробка стратегії розвитку туризму в Нововодолазькому районі Харківської області.
32. Розробка стратегії розвитку туризму в Печенізькому районі Харківської області.
33. Розробка стратегії розвитку туризму в Чугуївському районі Харківської області.

УВАГА! При написання курсової роботи акцент робиться на ролі туризму у повоєнному відновленні регіональних громад та забезпеченні сталого розвитку.

Тема індивідуального завдання (курсної роботи) обирається студентом та узгоджується з викладачем. За узгодженням з викладачем студент може запропонувати власну тему, присвячену розробці стратегії розвитку окремого виду туризму, у обраному ним регіоні.

7. Методи навчання

Методи навчання, як впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача та студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань, реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Прийоми навчання (конкретні дії викладача та студентів), спрямовані на реалізацію вимог методів.

Засоби навчання – різноманітне навчальне обладнання, яке використовується у системі пізнавальної діяльності, зокрема, технічні засоби.

7.1. Словесні методи навчання:

- лекція;
- бесіда;
- розповідь;
- пояснення.

7.2. Наочні методи навчання:

- ілюстрація;
- демонстрація.

7.3. Практичні методи навчання:

- метод робіт з письмовими джерелами;
- метод робіт з аудіо/ відеоматеріалами;
- практичні заняття.

8. Методи контролю

Згідно з наказом № 0202-1/260 від «07» серпня 2020 р. лекції проводяться виключно в онлайн режимі із застосуванням платформ для відеоконференцій: ZOOM, Skype, Google Meet. 25-30% часу лекції обов'язково резервується для запитань, дискусій, обговорення навчального матеріалу.

Семінарські (практичні) заняття можуть проходити в аудиторії (до 20 осіб), чи в дистанційній формі.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (усні відповіді, доповіді, групова дискусія,);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки індивідуальних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування, написання есе);
- контроль та оцінювання вмій вирішувати ситуаційні, прогностичні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмій проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмій та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах;
- контроль та оцінювання виконання індивідуальної семестрової роботи.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у вигляді тестового екзамену дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Туризмологія: теорія туризму». Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння всіх тем дисципліни.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Час виконання – до 40 хвилин.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем сучасних міжнародних відносин (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем сучасних міжнародних відносин (підготовка наукової статті, тез доповідей та ін., що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів);

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота									Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2					Розділ 3		Курсова робота	60 (мін.20 за всі види робіт)	40	100(мін.50)
T3	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T15				
5	5	5	5	5	5	5	5				
семинар	есе	презентація	семинар	доповіді	доповіді	доповіді	презентація	Захист курсової роботи			

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів.

З них:

- активна робота на семінарських заняттях – 40 балів;
- курсова робота – 20 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання (есе, презентація)	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання

Доповнення виступу:

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Критерії оцінювання курсової роботи з дисципліни «Управління регіональним розвитком туризму»:

- оформлення роботи – 5 балів для денної форми навчання, 10 балів для заочної форми навчання;
- повнота викладеної інформації – 10 балів для денної форми навчання; 40 балів для заочної форми навчання;
- захист роботи – 5 балів для денної форми навчання, 10 балів для заочної форми навчання.

Теми курсових робіт з дисципліни представлено в програмі.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): виконання курсової роботи, написання поточного контролю та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 20 балів (для денної форми навчання); для заочної форми навчання – виконання та захист курсової роботи не менше ніж на 20 балів.

Підсумковий контроль 40 балів: 40 тестових запитань.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент з дисципліни, становить 50 балів.

Студенти заочної форми навчання набирають 60 балів поточного контролю шляхом написання та захисту курсової роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за чотирьохрівневою шкалою оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Рекомендована література

Базова література

1. Закон України «Про засади державної регіональної політики» із змінами і доповненнями, внесеними ЗУ від 9 липня 2022 р. №2389-ІХ [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/T150156?an=1>.
2. Закон України «Про державні цільові програми» // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №25, ст. 352.
3. Закон України «Про туризм» [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: – https://urst.com.ua/act/pro_turyzm.
4. Закон України «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року» [Електронний. ресурс]. Спосіб доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=500>
5. ««Дорожня карта» конкурентоспроможного розвитку галузі подорожей та туризму в Україні, підготовлена дослідною організацією НДС (Hotel & Destination Consulting) за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку.
6. «Національна економічна стратегія на період до 2030 року» (постанова від Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179).
7. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695.
8. Методичні рекомендації у сфері місцевого економічного розвитку «Порядок розроблення стратегії розвитку територіальної громади» / Асоціація міст України. [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: https://auc.org.ua/sites/default/files/library/metodyka_mer_new.pdf
9. Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стратегічних і програмних документів стосовно розвитку культури на регіональному та місцевому рівні» [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0306921-23#Text>.
10. Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022, № 265 «Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» [Електронний ресурс]. Спосіб доступу: <https://mtu.gov.ua/content/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku.html>.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 816 «Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» <https://mtu.gov.ua/content/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku.html>

12. Аналітична доповідь «Пандемія COVID-19 і її наслідки у сфері туризму в Україні», складена аналітично-дослідницькою організацією Hotel & Destination Consulting (HDC) за підтримки ЄБРР.
13. Kotler P., Haider D., Rein I. Marketing Places: Attracting Investment, Industry, and Tourism to Cities, States, and Nations, 2020. 340 p.
14. Глядіна М.В. Механізм розробки регіональної політики розвитку рекреаційної сфери // Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту Київського Національного торговельно-економічного університету. Економічні науки. Вип.ІІІ.- Чернівці, 2005. – С.186-190.
15. Дмитренко В. М. Напрями вдосконалення механізмів розвитку туризму на регіональному рівні / Дмитренко В. М. // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2007. – № 4. – С. 69–74.
16. Долішній М. І. Регіональна політика на рубежі ХХ–ХХІ століть: нові пріоритети / Долішній М. І. – К.: Наукова думка, 2006. – 288 с.
17. Дутчак С.В. Управління регіональним розвитком туризму : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 128 с.
18. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (методологія формування, практика реалізації) / Євдокименко В.К. – Львів, 1999. – 190 с.
19. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними DESTINATIONAMI : підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. – Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.
20. Леонт'єва Ю.Ю. Оцінка ресурсів категорії «Атракція» регіональних DESTINATIONAMI України / Ю.Ю. Леонт'єва // Економіка і регіон: наук. вісн. – 2009. – № 3(22). – С.20-26.
21. Леонт'єва Ю.Ю. Маркетинг DESTINATIONAMI как составная часть регионального маркетинга / Ю.Ю. Леонт'єва // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 231: в 9 т., том VIII. – С.1569-1579.
22. Любіцева, О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). - 3-є вид., переробл. та допов. [Текст] : навч. посібник / О.О. Любіцева. - К.: «Альтпрес», 2005. - 436 с.
23. Парфіненко А. Ю. Культура як джерело конкурентних переваг та складова туристичного іміджу регіону // Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку: Монографія / Під ред. проф. В. В. Александра. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – С. 88-105.
24. Парфіненко А. Ю. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку: Монографія / Парфіненко А. Ю. та ін. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 287 с.
25. Ткаченко Т. І. Територіально сфокусований розвиток суб'єктів туристичного бізнесу / Т. І. Ткаченко // Культура народів Причорномор'я. – 2006. – № 81. – С. 56-64.
26. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія (2-ге вид. від. ред. доп.), КНТЕУ, 2009 - 436 с.

27. Туристичний імідж регіону: Монографія / За ред. Парфіненко А. Ю. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 315 с.
28. Управління регіональним розвитком туризму: Навчальний посібник. / За ред. В.Ф. Семенова –Одеса, 2011. - 225 с.
29. Camilleri, M. A. (Ed.). Tourism planning and destination marketing. Bingley: Emerald Publishing. 2019
30. Dwyer, L., R. Mellor, Z. Livaic, D. Edwards, and C. Kim (2004). «Attributes of Destination Competitiveness: A Factor Analysis.» *Tourism Analysis* , 9 (1): 91-101.
31. Dwyer, Larry, and C. Kim (2003). "Destination Competitiveness: Determinants and Indicators ." *Current Issues in Tourism* , 6 (5): 369-414.
32. Edgell, D.L., Swanson, J., Allen, M.D., Smith, G., Edgell, Sr., D.L., & Swanson, J.R. (2018). *Tourism Policy and Planning: Yesterday, Today, and Tomorrow* (3rd ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351033541>.
33. Giaoutzi M., Nijkamp P., *Tourism and regional development: new pathways*, 2006.
34. Hall CM. *Tourism Planning : Policies Processes and Relationships*. 2nd ed. Harlow (England): Pearson/Prentice Hall; 2008.
35. Ritchie, J.R.B. and Crouch, G.I. (2000). *The Competitive Destination: A Sustainability Perspective*. *Tourism Management*, 21(1).
36. Sharma K.K. *Tourism and Regional Development*, 2007.
37. Sharpley R., Telfer D. *Tourism and Development: Concepts and Issues*, 2002.
38. Telfer D.J., Sharpley R. *Tourism and Development in the Developing World*, 2008.
39. UNWTO. *Destination Management Organizations*. Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: <https://www.unwto.org/global/publication/practical-guide-tourism-destination-management>.

Допоміжна література

34. Борушак М. Стратегія розвитку туристичних регіонів: Автореф. дис. д-ра ек. наук. – Львів. – 2008. – 38 с.
35. Дмитренко В. М. Державне регулювання регіонального рекреаційно-туристичного комплексу. Автореф. дис. канд. наук з держ. упр. – Запоріжжя. – 2008. – 28 с.
36. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави : міжнародний, національний, регіональний досвід : монографія / кол. авт., за ред. А. Ю. Парфіненка. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 280 с.
37. Пахомов Ю. М. Система цінностей як фактор конкурентоспроможності країн у глобальному світі / Пахомов Ю. М. // *Економіка ринкових відносин*. – К., 2008. - №1 (1). – С. 38-45.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Мотузенко О. Управління туристичними дестинаціями і роль ДМО: Навчальний курс Академії НТОУ. [Електрон. ресурс]. Спосіб доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_9/about.
2. <http://www.unctad.org> □ офіційний сайт UNCTAD.
3. <http://www.unesco.org/new/ru> □ офіційний сайт ЮНЕСКО.
4. <http://www2.unwto.org/ru> □ офіційний сайт ЮНВТО.

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (воєнний стан, карантинні обмеження)

В умовах дії обставин непоборної сили (воєнний стан, карантинні обмеження) освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною або змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom, Skype, Google Meet проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle, Google Classroom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних безпекових заходів.